

UZASADNIENIE

W przedmiotowej sprawie Z. S. wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko osobie, na którą przeszedł obowiązek, tj. Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty - nakazowi zapłaty wydanemu w sprawie sygn. akt X Np. 107/08 wydanemu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 lipca 2008 r., zasądzającemu na rzecz wnioskodawcy od (...) Zakładów (...) z siedzibą w Ł. kwotę 6205,48 zł z tytułu wynagrodzenia za pracę za miesiąc maj 2008 r., z jednoczesnym zaznaczeniem, że odpowiedzialność Prezydenta Miasta Ł. pełniącego funkcję Starosty ograniczona jest do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...)/ /wniosek. k.2-3/

Nakaz ten był podstawą wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości, której (...) był użytkownikiem wieczystym i właścicielem budynków wzniesionych na tej nieruchomości. Z chwilą wykreślenia z rejestru (...), po zakończeniu postępowania likwidacyjnego, należące do tego Przedsiębiorstwa prawo użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z budynkami stanowiącymi odrębną własność oraz mieniem trwale związanym z przedmiotową nieruchomością, zlokalizowane w Ł. przy ul. (...) [KW nr (...) i (...)] i prawo użytkowania wieczystego nieruchomości niezabudowanych położonych przy ul. (...)/K. nr 45 w Ł. [KW nr LD1 (...)] przekazane zostało, decyzją Ministra Skarbu Państwa z dnia 12 maja 2011 r., Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty, do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa / decyzja k. 5, wypis z księgi wieczystej k. 26-55/ .

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez ten Sąd w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt X Np. 107/08 przeciwko Prezydentowi Miasta Ł.

Sąd Rejonowy, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r. wydany w sprawie sygn. akt III CSK 4/06 [LEX nr 178259] stwierdził, że przejęcie przez Ministra Skarbu Państwa mienia po przedsiębiorstwie wykreślonym z rejestru na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych [Dz. U. nr 112 z 2002 r., poz. 981 ze zm.] nie oznacza, że na Skarb Państwa przeszły zobowiązania zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego. Przejęcie więc mienia po zlikwidowanych (...) na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p. nie doprowadziło do przejęcia przez Skarb Państwa zobowiązań tego Przedsiębiorstwa, zdarzenie to zatem nie może stanowić podstawy do nadania klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa.

Tym samym - nie zaistniały przesłanki art. 788 kpc, stanowiącego podstawę prawną wydania klauzuli wykonalności przeciwko osobie, na którą przeszły obowiązki po wydaniu tytułu egzekucyjnego.

Na postanowienie Sądu Rejonowego wnioskodawca złożył zażalenie, wnosząc o jego zmianę.

W uzasadnieniu zażalenia wnioskodawca zwrócił uwagę na to, że wnosił o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty z zaznaczeniem, że jego odpowiedzialność ograniczona jest do nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), a wierzyciel [wnioskodawca] ma na tej nieruchomości ustanowioną hipotekę przymusową, zabezpieczającą jego wierzytelność. Stąd też wywodził swoje żądanie objęte wnioskiem, nie zaś z faktu, że Skarb Państwa jest następcą prawnym zlikwidowanego Przedsiębiorstwa. Nie nadanie klauzuli wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa w takiej sytuacji oznaczać będzie, że niemożliwa będzie realizacja jego praw jako wierzyciela, mimo że na jego rzecz ustanowiona została hipoteka.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Wniesione zażalenie jest uzasadnione.

Hipoteka ustanowiona na nieruchomości jest takim szczególnym rodzajem zabezpieczenia wierzytelności, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, o czym stanowi art. 65 § 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Nie można przyjąć, by wyłączone było stosowanie tego przepisu w przypadku, gdy mienie po zlikwidowanym Przedsiębiorstwie, w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu i własność budynków, przejmują Skarb Państwa - Prezydent Miasta Ł. pełniący funkcję Starosty, w trybie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p.

Podzielając pogląd Sądu Rejonowego co do tego, że przejęcie mienia w tym trybie nie oznacza następstwa prawnego Skarbu Państwa po zlikwidowanym Przedsiębiorstwie, zgodzić się też trzeba ze skarżącym, że pozostająca obecnie we władaniu Skarbu Państwa konkretna nieruchomość, do której ograniczona jest jego odpowiedzialność, o co wnioskodawca wnosił, może być przedmiotem egzekucji, skoro w chwili przejmowania była i jest nadal obciążona hipoteką. Zaistniałą sytuację można skonkludować stwierdzeniem, że przedmiotem przejęcia przez Skarb Państwa było mienie zlikwidowanego Przedsiębiorstwa w postaci prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i prawa własności budynków, o wartości pomniejszonej o obciążenia objęte hipoteką.

Podnieść również należy, iż bez znaczenia pozostaje fakt, iż Skarb Państwa- Prezydent Miasta Ł. pełniący funkcję Starosty, jako nabywca obciążonego prawa jest tylko i wyłącznie dłużnikiem rzeczowym, a nie osobistym jakim były (...) Zakłady (...) z siedzibą w Ł.. Będąc właśnie takim dłużnikiem, ponosi on bowiem, z tytułu nabycia własności prawa, odpowiedzialność do sumy wymienionej we wpisie hipoteki przymusowej, obciążającej nabytą przez niego nieruchomość, zatem w tym zakresie nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności, w trybie art. 788 § 1 k.p.c., jest dopuszczalne. W konsekwencji jednak odpowiedzialność dłużnika rzeczowego jest węższa niż odpowiedzialność dłużnika osobistego i ogranicza się do własności obciążonej rzeczy lub prawa oraz sumy wymienionej we wpisie hipoteki przymusowej. /Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 września 2013 r. I ACz 1121/13 LEX nr 1363345/.

Zaznaczyć także należy, że wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., wydany w sprawie sygn. akt III CSK 4/06, na który powołał się Sąd Rejonowy, nie dotyczył sytuacji przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości obciążonych hipoteką, a rozwiązywał problem, czy są podstawy do nałożenia na Skarb Państwa zobowiązania do rekultywacji nieruchomości przejętej na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o p.p.

Zważywszy na powyższe Sąd Okręgowy zmienił, na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 kpc, zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na podstawie art. 788 § 1 kpc nadał klauzulę wykonalności przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta Ł. pełniącemu funkcję Starosty nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym w dniu 22 lipca 2008 r. w sprawie sygn. akt X Np. 107/08, z ograniczeniem odpowiedzialności Skarbu Państwa wobec wnioskodawcy do nieruchomości objętej wnioskiem.